

Bilaga till Förslag till en mer ändamålsenlig och framtidsinriktad organisation för den digitala infrastrukturen.

Bilaga 3 Omvärldsanalys

Det finns flera goda exempel runt om i landet där en tydligt sammanhållen organisation kan stötta kommunerna i deras digitaliseringsresa genom att fokusera på den digitala infrastrukturen.

Några framgångsrika i olika storlek är exempelvis

- Stockholms stad (STOKAB, www.stokab.se)
- Växjö, Alvesta, Tingsryd och Lessebo kommuner (Wexnet stadsnät, www.wexnet.se)
- Umeå kommun (Umeå energi, www.umeaenergi.se/bredband)

Stokab

Stockholms kommunfullmäktige fattar varje år beslut om ekonomiska mål och ägardirektiv samt utser styrelse och lekmannarevisorer för Stokab. Stockholms stad styr sedan löpande Stokab via koncernen Stockholms Stadshus AB.

Verksamheten följs månatligen upp av ägaren genom ett för staden gemensamt integrerat ledningssystem i vilket en lång rad olika faktorer mäts. Ekonomin följs under året upp via två tertialrapporter och en årsredovisning. Därutöver har ägaren andra möjligheter att granska bolaget, bland annat gör stadens revisionskontor som gör påkallade och slumpvis utvalda specialgranskningar av stadens bolag och förvaltningar. Stokab själv anlitar auktoriserade revisorer för att årligen granska bolaget och dess räkenskaper, i första hand vid framtagandet av årsredovisning.

Ägaren fattar löpande under året beslut om regler, riktlinjer och policys som alla eller vissa av stadens bolag och förvaltningar ska följa. Utöver detta finns nationella lagar och föreskrifter som styr Stokabs verksamhet. Eftersom bolaget tillhandahåller ett så kallat elektroniskt kommunikationsnät, styrs verksamheten av Lagen om elektronisk kommunikation. Ansvarig myndighet för tillämpning och uppföljning av denna lag är Post- och Telestyrelsen.

Stokab är för ägaren Stockholms stad, ett viktigt verktyg för att förverkliga de politiska målen som finns om att skapa konkurrens, mångfald och valfrihet inom IT. En väl utbyggd IT-infrastruktur är en förutsättning i byggandet av en smart, hållbar och innovativ stad.

S:t Erik kommunikation AB är ett helägt dotterbolag till Stokab. På uppdrag av Stockholms stad ansvarar S:t Erik Kommunikation för att handla upp, administrera och utveckla stadens interna samlade kommunikationsnät.

Nätet är exklusivt för Stockholms stads förvaltningar och helägda bolag och avsett för såväl administration som de mer publika behoven skola, barnomsorg, fritid och kultur. Syftet är att säkerställa att stadens kommunikationsnät är effektivt och sammanhållet. Totalt knyts verksamheter på cirka 2 250 adresser över hela staden ihop. Till nätet är runt 40 000 medarbetare och cirka 100 000 elever i Stockholms stad uppkopplade. I takt med Stokabs fiberanslutning av flerfamiljshus får även mindre enheter inom staden, såsom förskolor och gruppboenden, höghastighetsanslutning.

Stokab lämnade 2019 245 MKR i koncernbidrag till Stockholms Stad. Motsvarande koncernbidrag var 205 MKR 2018 och 213 MKR 2017.

I årsredovisningen för 2019 skriver Stokab;

”Stockholm världens smartaste stad

Stockholm utsågs i år till världens smartaste stad vid Smart City Expo World Congress i Barcelona. Priset tilldelas städer med strategier som kombinerar policys, nya initiativ och projekt för att ge invånarna en större nytta.”

Wexnet AB

Verksamheten startade på Växjö Energi 1995 för att lösa de egna behoven av driftövervakning av elnätet men så småningom börjar man se ett behov av ett heltäckande stadsnät.

Redan 2003 började Wexnet på uppdrag av Växjö kommun att bygga ut bredband till ett flertal mindre orter på landsbygden. Samtidigt bildas ett gemensamt bolag med Alvesta Energi, BIVA (Bredband i Varend AB), som får motsvarande uppdrag i Alvesta Kommun. Sammanlagt 10 000 lägenheter i de allmännyttiga bostadsbolagen kopplas upp 2006. 2013 går fyra kommuner samman (Alvesta, Lessebo, Tingsryd och Växjö) och bildar Wexnet AB.

Samarbeten har historiskt präglat Wexnet som var först i Sverige 2012 med att koppla upp kommunala trygghetslarm med fiber. Samma år invigdes Green Data Center en datahall för colocation vilken etablerades tillsammans för både regionen, kommunerna och privata verksamheter.

En tidig etablering av fiberinfrastruktur till universitet, skolor, kommunala och privata verksamheter har tillsammans med samarbeten kunnat sätta Växjö på kartan. Atea sammanfattar på sin hemsida. *"Växjö kommun har drygt 91 000 invånare och har uppmärksammats för att ha Sveriges minsta stads kärna. Ändå utgör Växjö det andra största it-klustret i Sverige efter Stockholm. Bakom expansionen finns tre starka förklaringar: Det geografiska läget mitt i södra Sverige ger starka konkurrensfördelar. Universitetet borgar för forskning och kompetensförsörjning. Och inte minst en kommun som stöttar nya idéer."*

Umeå Energis öppna stadsnät

Umeå Energis öppna stadsnät levererar bredband via fiber för datakommunikation till privatpersoner och företag i Umeå. Umeå Energi bygger infrastrukturen och levererar hastigheten, medan innehållet skapas av tjänsteleverantörer i ett öppet nät. Umeå Energi levererar och fakturerar för nätet och hastigheten, medan tjänsteleverantörerna tillhandahåller och fakturerar de valda tjänsterna.

Umeå Energi satsade redan 1995 på att etablera fiberinfrastruktur. De engagerade sig också tidigt i Svenska Stadsnätsföreningen (SSNF). För sitt engagemang och att de redan 2011 etablerade privatkundsförbindelser på 1 000 Mbit/s blev de utsedda som årets stadsnätsoperatör 2012.

Under rubriken "Så ska Umeå bli en av Europas smartaste städer" sammanfattar Mats Berggren VD på Umeå Energi Bredband AB följande;

"Alla kommunens bolag ska bidra till att göra verksamheterna smartare. Tillsammans pågår nu en översyn kring vilka behov som finns och hur digitaliseringens möjligheter kan öka kvaliteten på de egna verksamheterna. Umeå Energi samt det egna stadsnätet är motorn i satsningen." från Stadsnätet ett magasin från Svenska Stadsnätsföreningen, mars 2018

Sedan oktober 2018 bedrivs även utveckling av smarta hem i tester med en ny plattform för IoT Internet of Things. De har också avtalat om ett driftövertagande av allmännyttans digitala infrastruktur.